

ASIA

Saarinevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan nro 104/08/2 päästö-
tarkkailumääräysten muuttaminen, Pyhäntä

LUVAN HAKIJA

Vapo Oy
PL 22
40101 Jyväskylä

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT	3
HAKEMUS	6
Yleiskuvaus toiminnasta.....	6
Toteutuneet päästötarkkailut, lähtevän veden laatu ja päästöt	6
Esitys päästötarkkailun toteuttamisesta vuodesta 2020 alkaen	9
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY	10
Lupahakemuksen täydennykset.....	10
Lupahakemuksesta tiedottaminen.....	10
Lausunnot.....	11
Hakijan kuuleminen ja vastine.....	12
MERKINTÄ	12
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	12
Muutettu käyttö- ja päästötarkkailumääräys	13
RATKAISUN PERUSTELUT	13
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN.....	15
PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO	15
KORVATTAVAT MÄÄRÄYKSET	15
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	15
LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN	15
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	16
KÄSITTELYMAKSU	16
Ratkaisu.....	16
Perustelut	16
Oikeusohje.....	16
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN.....	16
MUUTOKSENHAKU	18

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Vapo Oy on 29.5.2020 aluehallintovirastoon saapuneella ja myöhemmin täydentämällään hakemuksella hakenut Pyhännän kunnassa sijaitsevan Saarinevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan nro 104/08/2 päästötarkkailumääräysten muuttamista.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain liitteessä 1 olevan taulukon 2 kohdan 7 d) mukaan turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus on luvanvaraista.

Ympäristönsuojelulain muutoksen (423/2015) myötä lupien tarkistamismenettelystä on luovuttu. Saarinevan toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan nro 104/08/2 mukainen lupajakso on päättynyt, eivätkä päästötarkkailumääräykset ole siten enää voimassa. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) on 3.12.2019 antamassaan lausunnossa (POPELY/2191/2016) Saarinevan ympäristöluvan muuttamisen tarpeesta ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaan kehottanut toiminnanharjoittajaa esittämään päästötarkkailusuunnitelman aluehallintoviraston hyväksyttäväksi 31.5.2020 mennessä (ympäristönsuojelulain 65 §).

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 2 momentin 7 c) kohdan nojalla aluehallintovirasto on toimivaltainen viranomainen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

Ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaan lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa antamiaan tarkkailumääräyksiä luvan tai suunnitelman voimassaolosta huolimatta.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 15.9.2008 antamassa päätöksessä nro 104/08/2 on Saarinevan tarkkailusta määrätty seuraavasti:

”14. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 2 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

15. Toiminnan vaikutusta vesistössä on tarkkailtava Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla sekä kalataloudellisia vaikutuksia Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskuksen hyväksymällä tavalla.

Vesistötarkkailu on aloitettava olemassa olevan tilanteen kartoituksella ennen kuntoonpanotöiden aloittamista.

Ehdotukset vaikutustarkkailusuunnitelmiksi on toimitettava vesistötarkkailun osalta Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle ja kalataloudellisen tarkkailun osalta Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskukselle viimeistään kaksi kuukautta ennen kuntoonpanotöiden aloittamista.”

Päätöksen liitteenä 2 olevan Saarinevan käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelman päästötarkkailua koskeva osa kuuluu seuraavasti:

”Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Päästötarkkailun tarkoitus

Päästötarkkailu järjestetään siten, että puhdistuslaitteiden toimivuus ja teho sekä tuotannosta aiheutuvat brutto- ja nettopäästöt voidaan laskea tai arvioida riittävällä tarkkuudella kaikissa sää- ja virtausoloissa eri vuodenaikoina.

Kuntoonpanovaihe

Kuntoonpanovaiheen tarkkailua toteutetaan koko kuntoonpanojakson ajan. Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesinäytteet otetaan laskuojasta ja pintavalutuskentän yläpuolelta seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja kesä–lokakuussa	1 kerta/2 vk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk
marras-huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonais- ja ammoniumtyppi, kemiallinen hapenkulutus ja pH.

Tuotantovaihe

Saarinevan tuotantovaiheen päästötarkkailua toteutetaan lupajaksolla vähintään neljän vuoden ajan niin, että kaksi tarkkailuvuotta ajoittuu lupajakson alkuun ja kaksi sen loppuun (esim. vuodet 2016–2017). Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesienkäsittelymenetelmän tehoa tarkkaillaan ottamalla näytteet ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen. Vesinäytteet otetaan 1.4.–31.12. kahden viikon välein ja 1.1.–31.3. kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa. Näytteistä määritetään alla mainittu laaja analyysivalikoima talvella ja kevättulvakaudella joka toinen näytteenottokerta ja kesällä (15.5.–15.9.) joka kolmas näytteenottokerta. Muulloin määritetään suppea analyysivalikoima.

Laaja analyysivalikoima	Suppea analyysivalikoima
-------------------------	--------------------------

kiintoaine	kiintoaine
CODMn	CODMn
kok P	kok P
kok N	kok N
pH	pH
NH ₄ -N	
PO ₄ -P (suod.)	
Fe	

Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 µg/l, kokonaistyyppi 500 µg/l ja kiintoaine 2 mg/l ja tuotantoalueella mitattuja virtaamia. Mittauskohteen ulkopuolisten tuotantoalueen lohkojen päästöt lasketaan mittaustulosten perusteella pinta-alojen suhteessa.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja alueelliselle ympäristökeskukselle. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan alueelliselle ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Näytteenottajalla tulee olla riippumattoman sertifiointielimen valmistama tai valvovan viranomaisen hyväksymä pätevyys näytteenottoon.

Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuositukset.”

Toiminnan lopettamisesta ja jälkihoidosta Saarinevalla on määrätty seuraavasti:

”16. Lupakauden aikana tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Mikäli turvetuotantotoiminta päättyy lupakauden aikana, tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Pohjois-Pohjanmaan ympäristökes-

kukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupapäätös ja siinä luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.”

HAKEMUS

Yleiskuvaus toiminnasta

Saarinevan turvetuotantoalue sijaitsee Pyhännän kunnassa noin 18 km keskustaajamasta koilliseen.

Saarinevan turvetuotantoalueen ympäristölupa on myönnetty vuonna 2008 ja tuotantoalueen luvan mukainen pinta-ala on auma-alueet mukaan lukien 117,7 ha. Saarinevan kuntoonpano on alkanut vuonna 2009 ja tuotanto vuonna 2010. Vuonna 2017 tuotantokunnossa on ollut 114 ha ja tuotannosta poistunutta aluetta 0,4 ha. Saarineva on ollut levossa vuodet 2015–2017 ja 2019.

Turvetuotantoalueen vedet käsitellään ympärivuotisesti kahden laskeutusaltaan sekä pumppausaltaan ja pintavalutus kentän avulla. Pintavalutus kentän vanhoja ojia on tukittu. Vedet johdetaan pintavalutus kentälle pumppaamalla. Pintavalutus kentältä vedet johdetaan laskuojan kautta Pahkapuroon, joka laskee Siikajoen yläjuoksulle.

Pintavalutus kentän toimivuuden kanssa on ollut ongelmia. Vuonna 2017 on tullut yksi häiriöilmoitus padotuksesta ja ylivuodosta, jotka johtuivat majavan padoista. Majavan patoja on purettu vuonna 2018. Myös aikaisemmin vuonna 2013 pintavalutus kentällä on ollut ylivuoto, jolloin vettä meni mittakaivon vierestä. Silloin korjaustoimenpiteenä penkkaa korotettiin ja korjailtiin.

Toteutuneet päästötarkkailut, lähtevän veden laatu ja päästöt

Saarinevan päästötarkkailua on tehty vuodesta 2010 lähtien. Saarineva on kuulunut Siikajoen vesistöalueen turvetuotantoalueiden päästö- ja vaikutustarkkailuiden yhteistarkkailuun. Hakemuksen liitteenä on toimitettu päästötarkkailuvuosien raportit vuosilta 2012–2019.

Saarinevan virtaamat on useina vuosina ainakin osittain arvioitu Sauvasuon pvk1:n virtaamista. Syynä on ollut laskuojan padotus mittapadolla tai häiriöt etälähettävässä virtaamamittarissa.

Raporteissa esitettyjen tulosten mukaan Saarinevalta lähtevän veden laatu pvk1 alapuolella on tarkkailuvuosina ollut keskimäärin seuraava:

Vuosi	pH	COD _{Mn} mg/l	Kok.P µg/l	Kok.N µg/l	NO ₂₊₃ -N µg/l	NH ₄ -N µg/l	Fe µg/l	Kiinto- aine mg/l
2013	6,1	45	60	2 366	119	1 113	4 475	7
2014	6,3	42	59	2 295	273	835	4 573	9,3
2015	6,2	33	46	1 632	307	688	3 842	8,4
2017	6,5	32	48	1 611	513	223	4 588	8,7
2018	6,5	38	62	2 367	449	369	5 776	11

Saarinevan ympäristölupahakemuksessa arvioidut päästöt ja tarkkailuvuosina toteutuneet bruttopäästöt (kg/vuosi) ovat olleet seuraavat:

	Fosfori kg/vuosi	Typpi kg/vuosi	Kiintoaine kg/vuosi
Arvioidut päästöt*	18,4	571	2 266
Toteuma 2010	24	936	3 254
Toteuma 2011	35	1 202	3 254
Toteuma 2012	39	1 838	6 408
Toteuma 2013	34	1 654	3 540
Toteuma 2014	39	1 887	4 872
Toteuma 2015	32	1 383	6 017
Toteuma 2016	34	1 429	5 210
Toteuma 2017	28	1 376	5 156
Toteuma 2018	12	580	1 949
Toteuma 2019	16	456	1 687

*Arvioidut päästöt 131,5 ha:n tuotantoalalle, toteutunut tuotantoala 114 ha on noin 13% pienempi.

Puhdistustehon tarkkailua on tehty pvk1:llä, jolloin näytteet on otettu myös vesienkäsittelyyn tulevasta vedestä. Saarinevan pintavalutusken-
tän puhdistusteho (%) oli vuosina 2016–2018 keskimäärin seuraava:

	COD _{Mn} %	Kok.P %	PO ₄ -P %	Kok.N %	NO ₂₊₃ -N %	NH ₄ -N %	Fe %	Kiintoaine %
2013	-12	16	29	25	-157	48	13	63
2014	-12	-1	14	17	-735	41	11	37
2015	-6	23	29	26	-47	50	45	47
2016	-2	17	10	20	-67	43	43	67
2017	-16	12	14	35	-77	84	37	28
2018	-11	41	22	35	-82	76	39	64

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on 3.12.2019 on todennut arvioissa luvan muuttamisen tarpeesta, että Saarinevan kuormitus on ollut hieman korkeampaa kuin lupapäätöksessä on arvioitu, mutta vuonna 2018 kuormitus on laskenut. Pintavalutuskentän puhdistusteho on parantunut selvästi vuoden 2014 jälkeen, lukuun ottamatta vuoden 2017 huonompia reduktioita. Veden humus- ja nitriitti-nitraattityypipitoisuudet kasvavat hieman pintavalutuskentällä. Pintavalutuskenttä kuitenkin poistaa suhteellisen hyvin rautaa, kiintoainetta ja kokonaisravinteita. Veden happamuudessa ei ole havaittu merkittävää muutosta pintavalutuskentän läpi johdettaessa. Vuonna 2013 pintavalutuskentän oja on tukittu ja levitetty rautahydroksidiraetta fosforin pidättymisen lisäämiseksi. Oletuksena oli, että tulokset alkaisivat parantua 1–2 vuoden kuluttua.

Saarinevan tuotannossa olevan suon valumavesien vaikutuksia on tarkkailtu suon yläpuolella Pahkapurossa (PahkaP) ja alapuolella Siikajoessa (SiikaJ). Saarinevan ylä- ja alapuolisen vesistötarkkailupisteiden sekä turvetuotantoalueelta lähteneen veden laatu kesäajalla on ollut keskimäärin seuraava:

	Havaintopiste	pH	Kiintoaine mg/l	Kok.N µg/l	NH ₄ -N µg/l	NO ₂₊₃ -N µg/l	Kok. P µg/l	PO ₄ -P µg/l	COD _{Mn} mg/l	Fe µg/l
2012	PahkaP	4,7	1	643	12	<5	19	4	49	2 633
	Saarineva	6,1	10	2 567	1 400	31	68	17	51	3 733
	SiikaJ	4,7	2	750	17	<5	35	11	56	2 733
2014	PahkaP	5,4	5,2	767	5	4	39	17	46	5 600
	Saarineva	6,4	13	2 844	1 240	99	81	19	53	7 100
	SiikaJ	5,5	4,7	853	30	13	76	37	45	4 400
2017	PahkaP	5,3	7,9	590	7,3	14	30	7,5	40	4 000
	Saarineva	6,5	7,9	1 676	201	498	50	18	35	4 850
	SiikaJ	5,5	6,3	593	7,9	18	50	23	38	3 433
2018	PahkaP	6,0	3,2	500	50	41	31	<2,0	32	3 700
	Saarineva	6,5	2,5	1 300	180	450	61	<100	30	5 500
	SiikaJ	6,7	2,3	410	68	63	49	4,2	17	3 300

Pahkapuro ja Siikajoki olivat ravinnepitoisuuksien perusteella reheviä, vedessä oli runsaasti rautaa ja kemiallinen hapenkulutus korkea. Molempien tarkkailupisteiden sähkönjohtavuusarvot ovat olleet kyseisinä vuosina matalia, vaihdellen 1,5–3,7 mS/m. Tulosten perusteella Saarinevalla voi olla lisäävä vaikutus ainakin vesistön ravinne- ja rautapitoisuuksiin.

Hakemuksen liitteenä esitetyn Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 3.12.2019 tekemän ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisen ympäristöluvan muuttamisen tarpeen arvion perusteella Saarinevan turvetuotantotoiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara ei poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta.

Esitys päästötarkkailun toteuttamisesta vuodesta 2020 alkaen

Tuotantovaiheen päästötarkkailu

Tuotantovaiheen päästötarkkailua tehdään kolmen vuoden välein. Seuraava päästötarkkailuvuosi on 2020 ja sen jälkeen tarkkailu jatkuu vuosina 2023, 2026, jne. Vesinäytteet otetaan pintavalutuskentän 1 alapuoliselta mittapadolta 1.4.–31.12. kahden viikon välein ja 1.1.–31.3. kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa.

Näytteistä määritetään alla mainittu laaja analyysivalikoima kerran kuukaudessa. Muulloin määritetään suppea analyysivalikoima.

Laaja analyysivalikoima

kiintoaine
 COD_{Mn}
 kok.P
 kok.N
 pH
 PO₄-P
 NH₄-N
 NO₂₊₃-N
 Fe

Suppea analyysivalikoima

kiintoaine
 COD_{Mn}
 kok.P
 kok.N
 pH

Lisäksi määritetään kiintoaineen hehkutushäviö, kun kiintoainepitoisuus on yli 20 mg/l. Mikäli pH on <4,5 määritetään näytteestä lisäksi sähköjohtavuus ja sulfaatit.

Virtaama mitataan jatkuvatoimisin laittein aina, kun se on mahdollista ja muutoin mittapadolta aina näytteenoton yhteydessä. Mikäli virtaaman mittausta ei pystytä toteuttamaan, virtaama arvioidaan muiden edustavien tarkkailusoiden perusteella tai ympäristöhallinnon vesistömallijärjestelmästä (HYDRO) saatavien valuntojen avulla.

Tehon tarkkailu

Pintavalutuskentän toimivuutta tarkkaillaan päästötarkkailuvuosina ottamalla kerran kuukaudessa näyte myös pintavalutuskentälle menevästä vedestä. Näyte otetaan niinä ajan-

kohtina, joina päästötarkkailunäytteistä määritetään tuotantovaiheen laaja analyysivalikoima ja samat analyysit tehdään myös pintavalutuskentän yläpuolisista näytteistä.

Päästöjen laskenta

Päästöt lasketaan ”Siikajoen vesistöalueen turvetuotannon tarkkailu, päästö- ja vesistö tarkkailuohjelma 2020–2024” -ohjelmassa esitetyllä tavalla.

Poikkeustilanteiden tarkkailu

Toiminnanharjoittaja ottaa päästötarkkailuvuosina normaalin näytteenoton lisäksi ylimääräisiä vesinäytteitä poikkeustilanteissa (esim. kovat saateet). Näytteistä määritetään suppea analyysivalikko (kiintoaine, COD_{Mn}, kok.P, kok.N ja pH). ELY-keskus voi tarvittaessa antaa tarkemmat ohjeet näytteenotosta.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

Päästötarkkailun yhteensovitus vaikutustarkkailun kanssa

Saarinevan vesistötarkkailua toteutetaan osana Siikajoen vesistöalueen turvetuotannon päästö- ja vesistötarkkailuohjelmaa. Vuosille 2020–2024 laaditun Siikajoen vesistöalueen turvetuotannon päästö- ja vesistötarkkailuohjelman (Eurofins Ahma Oy 2019, liite 2 osa 1) mukaan vesistötarkkailu toteutetaan kahtena vuotena ohjelmakauden (2020–2024) aikana niin, että tuotantoalueen alapuoliset vesistönäytteet otetaan samoina vuosina kuin päästötarkkailunäytteet. Näin toteutettuna tarkkailusta saadaan parhaiten tietoa turvetuotantoalueelta lähtevän veden laadusta ja sen vaikutuksista alapuoliseen vesistöön.

Kalataloustarkkailun ja biologisen tarkkailun osalta Vapo on mukana Siikajoen vesistöalueen yhteistarkkailuohjelmassa (Eurofins Ahma Oy 2018, liite 2 osa 2). Pohjaeläintarkkailu sekä kalataloustarkkailu toteutetaan ohjelman mukaisesti vuosina 2020 ja 2023. Näin ollen nyt esitetty Saarinevan päästötarkkailurytmi sopii hyvin yhteen Siikajoen vesistöalueen vaikutustarkkailun kanssa. Kolmen vuoden välein toteutettava vesistötarkkailu sekä kalataloustarkkailu on Siikajoen alueella jo vakiintunut käytäntö, jota on noudatettu myös edellisillä ohjelmakausilla.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakija on 7.9.2020 täydentänyt hakemusta tiedoilla aikaisemmasta lupapäätöksestä, kartoilla tuotantoalueen sijainnista ja veden laadun tarkkailupisteistä, käyttö-, päästö- ja vesistötarkkailutiedoilla sekä asianosaistiedoilla. Täydennyksen tiedot on keskeisiltä osilta sisällytetty edellä olevaan kertoelmaosaan.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupatietopalvelu 2.10.–9.11.2020. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Pyhännän

kunnan yleisessä tietoverkossa Pyhännän kunnan verkkosivuilla. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu 8.10.2020 Siikajokilaakso-nimisessä sanomalehdessä.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Lapin ELY-keskuksen Pohjois-Suomen kalatalouspalveluilta sekä Pyhännän kunnalta sekä Pyhännän kunnan ympäristönsuojelu- ja terveysuojeluviranomaisilta.

Lausunnot

1) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualue

Esityksen mukaan tuotantovaiheen päästötarkkailua tehdään kolmen vuoden välein alkaen vuodesta 2020. Vesinäytteet otetaan pintavalutus-kentän 1 alapuoliselta mittapadolta 1.4.–31.12. kahden viikon välein ja 1.1.–31.3. kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa. Näytteistä määritetään laaja analyysivalikoima kerran kuussa ja muulloin suppea analyysivalikoima. Virtaama mitataan jatkuvatoimisin laittein aina, kun se on mahdollista ja muutoin mittapadolta aina näytteenoton yhteydessä. Tehon tarkkailu tehdään kerran kuussa.

Ympäristöministeriö on päivittänyt Turvetuotannon tarkkailuohjeen vuonna 2020. Ohjeen yhtenä tarkoituksena on yhtenäistää tarkkailukäytäntöjä. ELY-keskus toteaa, että päästötarkkailu voidaan tehdä esitetyllä tavalla ja esitys on lähinnä ohjeessa esitetyn perusvaihtoehdon nro 2 mukainen. Tarkkailu voidaan toteuttaa kolmen vuoden välein vuodesta 2020 lähtien, jolloin myös laaja alueellinen vesistötarkkailu tehdään. Analyysivalikoksi käy myös tarkkailuohjeessa sivulla 21 mainittu valikko.

Valvontaviranomaiselle tulisi antaa valtuutus hyväksyä suunnitelmaan mahdollisesti tarvittavat muutokset.

Saarinevan ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Lupamääräyksen nro 16 mukaan ”Mikäli turvetuotantotoiminta päättyy lupakauden aikana, tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.” Luvassa ei kuitenkaan ole annettu erikseen tarkempia jälkihoitovaiheen tarkkailumääräyksiä, joten ne voidaan antaa nyt tässä yhteydessä. Jälkihoitovaiheen tarkkailua tulee

tehdä ympärivuotisesti samoin analyysien kuin tuotantovaiheen päästötarkkailussa. Pintavalutuskentän tehon tarkkailu ei ole tarpeen enää jälkihoitovaiheessa.

2) Pyhännän kunnan ympäristö- ja terveysuojeluviranomainen, Ympäristöpalvelut Helmi

Lausunnossaan ympäristöpalvelut Helmi toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa eikä lisättävää Vapo Oy:n toimittamaan Saarinevan turvetuotantoalueen päästötarkkailusuunnitelmaan.

3) Pyhännän kunta

Pyhännän kunta vaatii, että turvetuotantoalueen kuormitusta vesistöihin pitää tarkkailla vuosittain säännöllisesti erikseen hyväksytyyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Mikäli vesistötarkkailulla ilmenee kuormitusta vesistöihin, niin pitää ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin kuormituksen poistamiseksi.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen hakemuksen johdosta annetuista lausunnoista. Hakija on 23.11.2020 ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa annettuihin lausuntoihin.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on ollut asiaa ratkaistaessa käytettävissä seuraavat asiakirjat tai lähteet:

1. Vesien tila hyväksi yhdessä. Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2016–2021. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 76/2015.
2. Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma 2016–2021, Osa 2. Toimenpiteet. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 129/2015.
3. Suomen ympäristökeskuksen www-sivujen (Vesikartta) mukaan Suomen ympäristökeskus on vuonna 2019 tehnyt alustavan tila-arvion Suomen vesien tilasta. Tila-arvio on tehty vuosina 2012–2017 kerättyjen aineistojen pohjalta.
4. Turvetuotannon tarkkailuohje. Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:13. Ympäristöministeriö, Helsinki 2020.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto hyväksyy jäljempänä ilmenevin täsmennyksin Vapo Oy:n 29.5.2020 toimittaman suunnitelman Saarinevan

turvetuotantoalueen päästötarkkailusta ja muuttaa Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 15.9.2008 antaman Saarinevan turvetuotantoa koskevan ympäristölupapäätöksen nro 104/08/2 käyttö- ja päästötarkkailumääräystä 14 sekä päätöksen liitteenä 2 olevaa käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelmaa.

Tämän päätöksen liite 2 korvaa kokonaisuudessaan Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 104/08/2 liitteenä 2 olevan käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelman.

Muilta osin ovat edelleen voimassa Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 15.9.2008 myöntämän ympäristöluvan nro 104/08/2 lupamääräykset.

Muutettu käyttö- ja päästötarkkailumääräys

Muutettu lupamääräys 14 kuuluu seuraavasti (muutokset *kursiivilla*):

14. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 2 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan *muuttaa* Pohjois-Pohjanmaan *ELY-keskuksen* hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai *päästöjen ja toiminnan luvanmukaisuuden valvottavuutta*.

RATKAISUN PERUSTELUT

Kyseessä on Saarinevan turvetuotantoalueen toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan nro 104/08/2 päästötarkkailun muuttaminen. Vapo Oy on 29.5.2020 esittänyt uuden päästötarkkailusuunnitelman aluehallintoviraston hyväksyttäväksi. Suunnitelman mukaan päästötarkkailun jatkossa kolmen vuoden välein niin, että se voidaan yhteensovittaa ELY-keskuksen hyväksymän Siikajoen vesistöalueen turvetuotannon vaikutustarkkailun kanssa. Virtaama mitataan ympärivuotisesti jatkuvatoimisella virtaamamittarilla.

Asiassa saadun selvityksen mukaan Saarinevan pintavalutuskentältä lähtevän veden laatu on ollut pääosin hyvä. Kuormitus on ollut hieman suurempaa kuin lupahakemuksessa on arvioitu, mutta ero ei ole merkittävä. Kuivatusvesillä ei ole ollut merkittävää vaikutusta Siikajoen vedenlaatuun, sillä veden ainepitoisuudet ovat olleet Saarinevan alapuolisessa havaintopaikassa samaa tasoa tai jopa hieman alhaisempia kuin yläpuolisessa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen vuonna 2019 tekemän, ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisen ympäristöluvan muuttamisen tarpeen arvion perusteella Saarinevan toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara eivät poikkea olennaisesti ennalta arvioidusta.

Hakijan esittämällä tavalla tehtynä päästötarkkailu vastaa päivitetyn Turvetuotannon tarkkailuohjeen (Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:13) perusvaihtoehtoa nro 2. Tarkkailuohje ei ole oikeudellisesti sitova, mutta sitä voidaan käyttää selvitysaineistona asiaa ratkaistaessa.

Edellä sanotun perusteella aluehallintovirasto arvioi, että hakemuksessa esitetty suunnitelma Saarinevan päästötarkkailun jatkamiseksi on riittävä ja siten tässä päätöksessä määrätty päästötarkkailu on sisällöltään pääosin toiminnanharjoittajan esityksen mukainen. Tarkkailunäytteistä on määrätty analysoitavaksi hakemuksen mukaiset keskeiset turvetuotannossa tarkkailtavat kiintoaineen, orgaanisen aineksen ja ravinteiden päästöt ja veden happamuus sekä näiden lisäksi rauta, jota Saarinevan pintavalutuskentältä lähtevässä vedessä on keskimääräistä enemmän.

Päästötarkkailua ei ole määrätty tietyille kalenterivuosille, vaan tarkkailu on toteutettavissa vähintään kolmen vuoden välein niin, että se on yhteensovittavissa ELY-keskuksen hyväksymän alueellisen vaikutustarkkailuohjelman kanssa myös siinä tapauksessa, että ohjelman tarkkailuvuosiin tehdään muutoksia. Aluehallintoviraston arvion mukaan päästö- ja vaikutustarkkailun yhteensovittaminen tehostaa turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuutena, kuten ympäristönsuojelulain tarkoituksesta on kyseisen lain 1 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetty.

Saarinevan ympäristöluvassa ei ole asetettu pintavalutuskentän puhdistustehovaatimuksia. Pintavalutuskentän puhdistustehoa tuli kuitenkin tarkkailla tuotantovaiheessa vähintään neljän vuoden ajan, jotta voidaan arvioida, toimiiko pintavalutuskenttä arvioidulla tavalla. Tässä päätöksessä tehon tarkkailua on määrätty tehtäväksi hakemuksessa esitetyllä tavalla. Mikäli tehon tarkkailulle ei katsota valvonnallisista syistä tai vesienkäsitteilyn toimivuuden selvittämiseksi olevan tarvetta, on tarkkailu mahdollista lopettaa tässä päätöksessä annetun lupamääräyksen 14 nojalla.

Liitteen 2 käyttötarkkailumääräykset on ajantasaistettu vastaamaan turvetuotannon ympäristölupien nykykäytäntöä ja turvetuotannon tarkkailuohjeen suosituksia. Muutoksista ei aiheudu luvanhaltijalle lisävelvoitteita.

Tämän päätöksen liitteeseen 2 on lisätty tarkennuksena jälkihoitovaiheen päästötarkkailua koskevat määräykset. Tarkennetut määräykset näytteenotosta ja näytteistä tehtävistä analyyseistä ovat ELY-keskuksen hakemuksesta antaman lausunnon mukaiset. Tarkennuksesta ei aiheudu luvanhaltijalle lisävelvoitteita siihen nähden mitä voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksessä 16 on jälkihoitovaiheen tarkkailusta määrätty.

Tämän päätöksen mukaisella päästötarkkailulla saadaan ennalta arvioiden riittävällä tarkkuudella selville Saarinevan turvetuotantoalueen päästöjen määrä ja laatu. Muutettu päästötarkkailumääräys ja tarkkailusuunnitelma täyttävät myös ympäristönsuojelulain 62 §:n vaatimukset. Käyttö- ja päästötarkkailun päivittämisen mahdollistamiseksi ja ajanmukaisuuden varmistamiseksi valvontaviranomaiselle on annettu valtuutus muuttaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että tulosten luotettavuus tai päästöjen ja toiminnan luvanmukaisuuden valvottavuus eivät heikenny.

Oulujoen–Iijoen vuosille 2016–2021 laaditussa vesienhoitosuunnitelmassa Siikajoki on nimetty keinotekoiseksi ja voimakkaasti muutetuksi vesimuodostumaksi. Siikajoen keski- sekä yläosan ekologinen tila on arvioitu välttäväksi suhteessa parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan. Siikajoen ekologisesti hyvän tilan saavuttamisen määräaika on jatkettu vuoteen 2021 asti. Määräaika on pidennetty luonnonolosuhteiden ylivoimaisuuden vuoksi. Ekologisen tavoitetilan saavuttaminen vaatii parannuksia kalaston tilaan, joen hydrologiaan ja morfologiaan sekä typpi- ja fosforipitoisuuteen. Saarinevan ympäristöluvan nro 104/08/2 päästötarkkailumääräyksen ja tarkkailusuunnitelman muuttaminen tämän päätöksen mukaisesti ei vaaranna Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuoteen 2021 ja siihen liittyvän toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamista.

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

Viranomaisten lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon ratkaisusta ja sen perusteluista ilmenevällä tavalla.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 89 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 93 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

KORVATTAVAT MÄÄRÄYKSET

Ympäristölupapäätöksen nro 104/08/2 muutettu tarkkailua koskeva lupamääräys 14 ja liite 2 tulevat noudatettaviksi tämän päätöksen saatua lainvoiman.

Muutoin Saarinevan turvetuotantoalueen toiminnassa on noudatettava ympäristölupapäätöstä nro 104/08/2 ja sen lupamääräyksiä.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta,

ympäristönsuojelulain 70 §:n 2 momentin mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 62 §, 65 § ja 96 §

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 1 260 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Asiassa on ollut kysymys muusta ympäristölupa-asiasta. Alla mainitun valtioneuvoston asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon kohdan ”Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset ympäristöluvut ja muut ympäristönsuojelulakiin perustuvat päätökset” jäljessä olevan kohdan 7 mukaan kyseisten asioiden käsittelystä perittävän maksun suuruus on 60 euroa/tunti. Asian käsittelyn vaatima työmäärä on ollut yhteensä 21 tuntia. Käsittelymaksu on näin ollen 1 260 euroa.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2019 ja 2020 (1244/2018)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostitse

Pyhännän kunta

Pyhännän kunnan terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomainen / Ympäristöpalvelut Helmi

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa ja Siikajokilaakso -lehdessä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Pyhännän kunnan verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Siikajokilaakso-nimisessä sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Marko Kiviniemi

Helena Moilanen

Asian on ratkaisut ympäristöneuvos Marko Kiviniemi ja esitellyt ympäristöylylitarkastaja Helena Moilanen.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 688 tai 0295 017 500.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liitteet

Liite 1	Valitusosoitus
Liite 2	Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **8.1.2021**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
 - laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
 - sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
 - päätös, johon haetaan muutosta
 - päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihte: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Liite 2

Ympäristölupapäätöksen nro 104/08/2 liite 2 muutetaan kuulumaan seuraavasti:

SAARINEVAN KÄYTTÖ- JA PÄÄSTÖTARKKAILUSUUNNITELMA

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailu liittyy kiinteästi päästötarkkailuun. Sen tarkoituksena on antaa päästötarkkailulle taustatietoja. Siihen kuuluu kuormitukseen liittyvien tietojen hankinta sekä vesienkäsittelyrakenteiden toimivuuden valvonta. Käyttötarkkailua jatketaan keskeytyksettä siihen saakka, kunnes tuotantoalueen jälkihoitotyöt on tehty. Käyttötarkkailun apuna pidetään käyttöpäiväkirjaa, johon merkitään seuraavat tiedot:

- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- tiedot ojitus-, kuntoonpano- ja tuotantotoiminnan etenemisestä
- kunnostustyöt
- massansiirrot
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- vuosittaiset kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- vesienkäsittelyrakenteiden valmistuminen, kunnan seuranta ja havainnot toimivuudesta
- laskeutusaltaiden ja lietesyvennyksien tyhjentäminen
- sarka- ja kokoojajojen puhdistukset
- sadanta- ja tuulitiedot, jos niitä työmaalla mitataan
- pumppaamon asennus, käyttöaika, mahdolliset häiriöt
- mittapadon ja mittalaitteiden asennukset ja korjaukset
- huomautukset, mm. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätteiden lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- tiedot omavalvontatarkastuksista
- ylimääräisten vesinäytteiden ottoajankohdat häiriö-, ylivirtaama- ja muissa poikkeustilanteissa
- tiedot pölyn ja melun seurannasta (tuulitauot, valitukset)
- havainnot alapuoliseen vesistöön kohdistuvista vaikutuksista sekä muusta kuormituksesta, esim. metsäojitukset
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta ympäristöön
- jälkihoitotoimet ja kasvittumisen eteneminen
- alueen seuraavaan maankäyttöön siirtymisen ajankohta
- alueen luovuttaminen takaisin maanomistajalle

Päiväkirja säilytetään tuotantoaikana työmaalla tai tarkkailun yhteyshenkilön hallinnassa. Yhteyshenkilö ilmoitetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle. Päiväkirja säilytetään niin kauan, kunnes tuotantoalueen jälkihoitotyöt on tehty ja luvassa määrätyt velvoitteet ovat päättyneet. Päiväkirjasta laaditaan vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden päätyttyä päästö- ja vaikutustarkkailun toteuttajalle sekä esitetään vaadittaessa viranomaisille.

Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Päästötarkkailun tarkoitus

Päästötarkkailu järjestetään siten, että puhdistuslaitteiden toimivuus ja teho sekä tuotannosta aiheutuvat brutto- ja nettopäästöt voidaan laskea tai arvioida riittävällä tarkkuudella kaikissa sää- ja virtausoloissa eri vuodenaikoina.

Tuotantovaihe

Päästötarkkailua tehdään Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla kolmen vuoden välein tai tiheämmin niin, että tarkkailurytmi on yhteensovittavissa Siikajoen vesistöalueen turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailun kanssa.

Vesinäytteet otetaan pintavalutuskentän 1 alapuoliselta mittapadolta seuraavalla tiheydellä:

huhti-joulukuu	1 näyte / 2 viikkoa
tammi-maaliskuu	1 näyte / kuukausi
kevättulvan aikaan	1 näyte / viikko

Näytteistä määritetään kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kokonaisfosfori (kok.P), kokonaistyyppi (kok.N) ja pH. Kerran kuukaudessa näytteistä määritetään laaja analyysivalikoima, johon kuuluu edellisten lisäksi fosfaattifosfori (PO_4-P), ammoniumtyppi (NH_4-N), nitraatti-nitriittityppi (NO_{2+3-N}) ja rauta (Fe).

Lisäksi määritetään kiintoaineen hehkutushäviö, kun kiintoainepitoisuus on yli 20 mg/l. Mikäli pH on alle 4,5 määritetään näytteestä lisäksi sähkönjohtavuus ja sulfaatit.

Virtaama mitataan jatkuvatoimisin laittein aina, kun se on mahdollista ja vedenkorkeus luetaan mittapadolta aina näytteenoton yhteydessä. Mikäli virtaaman mittausta ei perustellusta syystä pystytä toteuttamaan, virtaama arvioidaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla muiden edustavien tarkkailusoiden perusteella tai ympäristöhallinnon vesistömallijärjestelmästä saatavien valuntojen avulla.

Jälkihoitovaiheen tarkkailu

Jälkihoitovaiheen päästötarkkailua tehdään kahtena vuotena turvetuotannon päättymisen jälkeen. Tarkkailua voidaan tarvittaessa jatkaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen määräämällä tavalla tämän jälkeenkin, kunnes alueet ovat siirtyneet muuhun maankäyttöön tai ovat kasvipeitteisiä.

Vesinäytteet otetaan pintavalutuskentän alapuoliselta mittapadolta. Tarkkailussa noudatetaan tuotantovaiheen tarkkailuohjelman mukaista virtaaman mittausta, näytteenottotiheyttä ja analyysseja. Tehon tarkkailua ei jälkihoitovaiheessa tarvitse tehdä.

Luvanhaltija voi perustellusta syystä (esim. seuraavan maankäytön edellyttämät vesienkäsittelyn muutokset) tehdä ELY-keskuksen hyväksyttäväksi esityksen jatkuvatoimisen virtaaman mittauksen lopettamisesta jälkihoitovaiheen aikana.

Tehon tarkkailu

Pintavalutuskentän toimivuutta tarkkaillaan päästötarkkailuvuosina ottamalla päästötarkkailun yhteydessä kerran kuukaudessa näyte myös pintavalutuskentälle menevästä vedestä. Näyte otetaan niinä ajankohtina, joina päästötarkkailunäytteistä määritetään tuotantovaiheen laaja analyysivalikoima ja samat analyysit tehdään myös pintavalutuskentän yläpuolisista näytteistä. Puhdistustehot (reduktiot) lasketaan pitoisuuksien vuosikeskiarvojen perusteella.

Poikkeustilanteiden tarkkailu

Päästötarkkailuvuosina poikkeustilanteissa, kuten rankkasateet ja vähäistä merkittävämmät kaivutyöt, on normaalin näytteenoton lisäksi otettava ylimääräisiä vesinäytteitä. Näytteistä määritetään kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kokonaisfosfori (kok.P), kokonaistyppi (kok.N) ja pH. Ylimääräiset näytteet voi ottaa toiminnanharjoittajan tai urakoitsijan henkilökuntaan kuuluva henkilö, joka on perehdytetty tehtävään. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus voi tarvittaessa antaa tarkemmat ohjeet näytteenotosta.

Päästöjen laskenta

Päästöt lasketaan bruttopäästöinä. Päästöjen laskennassa käytetään mitattuja vedenlaatu- ja virtaamatietoja. Niinä vuosina, kun alueella ei ole vesinäytteiden ottoa, käytetään vuosipäästöjen laskennassa muilta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueen turvetuotantoalueilta mitattuja tietoja tai hyödynnetään Saarinevalla mitattua virtaamatietoa ja aikaisempien vuosien vedenlaatutietoja. Vuosipäästöt lasketaan kalenterivuoden ajalle.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan heti tai viimeistään kahden viikon kuluessa niiden valmistuttua Pyhännän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle. Yksittäisen näytteenottokerran tuloksissa tulee näkyä tarkkailuvuoden aiemmat tulokset ja tulokset tulee esittää havainnollisessa muodossa graafisesti.

Tiedot kiintoaineen, kemiallisen hapenkulutuksen (COD_{Mn}), kokonaisfosforin ja kokonaistypen vuosipäästöistä (brutto, kg/a) sekä lupapinta-alan jakaantuminen eri tuotantovaiheisiin (mm. kunnostus, tuotanto, tuotannosta poistunut) vesienkäsittelyrakenteittain tallennetaan ympäristönsuojelun valvonnan sähköiseen asiointijärjestelmään (YLVA) seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Pyhännän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontaviranomaisen kanssa sovittuun aikaan, kuitenkin viimeistään tarkkailuvuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä, tai toukokuun loppuun mennessä silloin, kun raportointi on yhteinen vaikutustarkkailun raportoinnin kanssa. Yhteenvetoraportin tulee sisältää tiedot siitä, miten tarkkailu on toteutunut, mikä on ollut veden laatu, virtaamat ja päästöt (mukaan lukien laskentatavat) sekä miten vesienkäsitely on toiminut.

Laadunvarmistus

Näytteet saa ottaa ympäristönäytteenottajan pätevyyden omaava sertifioitu tai valvojan viranomaisen hyväksymä, muutoin hyvin näytteenottoon koulutettu ja riippumaton näytteenottaja.

Analyysit tehdään akkreditoitussa laboratoriossa kansainvälisiä tai kansallisia menetelmästandardeja noudattaen tai soveltaen. Mittausepävarmuus tulee ottaa huomioon tulosten tulkinnassa sekä verrattaessa tuloksia lupamääräyksiin.

Tarkkailuraporteissa esitetään myös käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuositukset.

Tämä asiakirja PSAVI/4256/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/4256/2020 har godkänts elektroniskt

Kiviniemi Marko 27.11.2020 13:35

Moilanen Helena 27.11.2020 13:03